

COA.WK.583.6.2019.KS

Warszawa, dnia 8 kwietnia 2019 r.

Informacja o wynikach kontroli realizacji przez Fundację Wileńszczyzna zadania publicznego pn. *Prace konserwatorskie przy zabytkowym domu pisarza Józefa Mackiewicza w Czarnym Borze pod Wilnem*

Na podstawie § 8 umowy nr 503/DOB/18 z 18 października 2018 r. o realizację zadania publicznego (dalej: *umowa*) zawartej pomiędzy Kancelarią Prezesa Rady Ministrów (dalej: KPRM) a Fundacją Wileńszczyzna (dalej: *Fundacja*), w związku z art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹, KPRM przeprowadziła kontrolę planową realizacji zadania publicznego pn. *Prace konserwatorskie przy zabytkowym domu pisarza Józefa Mackiewicza w Czarnym Borze pod Wilnem* (dalej: *zadanie publiczne*).

[zadanie publiczne]

1. Celem *zadania publicznego* było stworzenie miejsca spotkań dla polskich i litewskich elit akademickich, kulturalnych i gospodarczych w imię strategicznej współpracy Polski i Litwy. Podjęte działania przyczynić się mają również do budowy braterskich relacji między narodami dawnej Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego, wsparcia świadomości narodowej mniejszości polskiej, podkreślania roli jaką Polacy odegrali w walce z totalitaryzmami XX w. oraz wsparcia polskiego wysiłku edukacyjnego na Litwie. W ramach *zadania publicznego* przewidziano do wykonania prace budowlano-konserwatorskie zabytkowego domu oraz odbudowę budynku administracyjno-gospodarczego (stan surowy zamknięty).

Na realizację *zadania publicznego* w okresie od 18 października do 31 grudnia 2018 r. przewidziano kwotę 934.288,94 zł, w tym:

- 412.381,44 zł (44,1%) – dotacja KPRM na pokrycie części kosztów robót dotyczących budynku administracyjno-gospodarczego;
- 300.000,00 zł (32,1%) – środki z innych źródeł na sfinansowanie prac budowlano-konserwatorskich zabytku oraz pokrycie części kosztów robót dotyczących budynku administracyjno-gospodarczego,
- 221.907,50 zł (23,8%) – wkład rzeczowy².

Zakres prac zawartych w *ofercie realizacji zadania* (dalej: *oferta*³) obejmował:

- prace budowlano-konserwatorskie zabytkowej posiadłości, tj.: wykonanie instalacji monitoringu obiektu, uzupełnienie ogrodzenia i zabezpieczenie terenu, wykonanie kominka, instalacji elektrycznej, wykończenie poddasza, montaż grzejników i zaworów termostatycznych, instalację kanalizacji sanitarnej, rekonstrukcję schodów drewnianych oraz wykończenie łazienki i aneksu kuchennego;
- odbudowę budynku administracyjno-gospodarczego (stan surowy zamknięty), tj.: prace przy fundamentach, ścianach, zadaszenie budynku, komin, stolarkę okienną i drzwiową, wykonanie i uruchomienie kotłowni c.o. wraz z osprzętem, instalację elektryczną w kotłowni oraz wykonanie posadzki, studnię głębinową, montaż oczyszczalni ścieków, prace przy zagospodarowaniu terenu: niwelację i wywóz nadmiaru gruntu, wykonanie ścieżek, montaż wysięgników do latarni wraz z latarniami.

Wykazany rezultat realizacji *zadania publicznego* było uratowanie dla przyszłych pokoleń jednego z niewielu istniejących miejsc pamięci Józefa Mackiewicza oraz stworzenie nowego ośrodka zrzeszającego młodą i starszą inteligencję polską na Litwie poprzez spotkania, szkolenia i konferencje.

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 450 ze zm. *Zadanie publiczne* zostało zlecone w trybie art. 11 b tej ustawy.

² Zakup zabytkowej posiadłości pisarza.

³ *Oferata* stanowi załącznik do umowy.

2. *Fundacja* złożyła *sprawozdanie z wykonania zadania publicznego*⁴ (dalej: *sprawozdanie*) w wymaganym terminie. Wskazano w nim, że wszystkie ww. przewidziane *umową* prace zostały zrealizowane, a wydatki odpowiadały w 100% założeniom przedstawionym w *ofercie realizacji zadania publicznego* (dalej: *oferta*), tj. obejmowały łącznie kwotę 934.288,94 zł, w tym: dotacja KPRM: 412.381,44 zł, inne środki finansowe: 300.000 zł oraz wkład rzeczowy: 221.907,50 zł.

[podsumowanie ustaleń]

Zakres merytoryczny *zadania publicznego* określony w *umowie* został zrealizowany terminowo, a cele zawarte w *ofercie* zostały osiągnięte. Przeprowadzono prace budowlano-konserwatorskie w budynku zabytkowej posiadłości pisarza Józefa Mackiewicza oraz odbudowano do stanu surowego zamkniętego budynek administracyjno-gospodarczy. Stan realizacji⁵ *zadania publicznego* był zgodny ze stanem przedstawionym w *sprawozdaniu*.

W kosztach *zadania publicznego* ujęto pozycję w kwocie 1.002,96 zł z tytułu delegacji służbowej, która miała miejsce przed podpisaniem *umowy* i realizacją *zadania publicznego*. Koszt ten został poniesiony spoza środków pochodzących z dotacji KPRM (szerzej: pkt 6 *Informacji*).

Część środków pochodzących z dotacji, tj. 40.000 zł (9,7% przyznanej kwoty 412.381,44 zł), została wykorzystana czasowo (44 dni) niezgodnie z postanowieniami *umowy*. Z dotacji przeznaczono środki na zaliczkę na koszty innego realizowanego przez *Fundację* projektu (szerzej: pkt 7 *Informacji*).

[stan realizacji inwestycji budowlanej/ustalenia kontroli]

3. *Fundacja* wykonała prace w ramach *zadania publicznego* zgodnie z *umową* oraz osiągnęła założone cele. Dotację wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. *Zadanie* wykonano w terminie, tj. do 31 grudnia 2018 r. W *sprawozdaniu* potwierdzono zakończenie realizacji *zadania* oraz wykonanie wszystkich przewidzianych *umową* działań.

Wykonanie części prac odbiegało od sposobu wykazanego w kosztorysach⁶ przedstawionych na etapie rozpatrywania *oferty* przez KPRM. Zakres zmian nie był jednak znaczący oraz nie wpływał niekorzystnie na jakość *zadania*.

4. Wykonawcę robót budowlanych⁷ wybrano po przeprowadzeniu rozeznania rynku.

W maju 2018 r. *Fundacja* wysłała do 3 firm zapytania ofertowe, które obejmowały m.in. stan surowy otwarty budynek administracyjno-gospodarczy. Spośród 3 nadesłanych zgłoszeń wybrano podmiot oferujący najniższą cenę, w tym za stan surowy zamknięty budynek. Zgodnie z wyjaśnieniem⁸ po uzyskaniu ofert negocjowano ceny, co umożliwiło wykonanie prac w zakresie szerszym niż pierwotnie zakładano.

5. Prace objęte *zadaniem publicznym* zostały wykonane w terminie. Ich przebieg nie był dokumentowany w *dzienniku budowy* ani innym podobnym dokumencie, co wynikało – zgodnie z wyjaśnieniami⁹ – z regulacji prawnych obowiązujących na Litwie. Odbioru prac dokonano protokolarnie w dniu 21 grudnia 2018 r. Protokoły odbioru prac zawierały uchybienia.

W 3 komisyjnych protokołach odbioru¹⁰ nie wskazano poprzez wykreślenie niewłaściwych stwierdzeń, czy prace zostały wykonane prawidłowo lub nieprawidłowo, zgodnie lub niezgodnie z projektem, decyzją władz litewskich oraz sztuką konserwatorską i budowlaną. Zgodnie z wyjaśnieniem¹¹ prace zostały przyjęte bez uwag, zgodnie z projektem, przez pomyłkę nie zostały wskazane informacje dotyczące prawidłowości wykonanych prac. Ponadto na 3 ww. komisyjnych

⁴ *Sprawozdanie* z 30 stycznia 2019 r.; wpływ do KPRM – 31 stycznia 2019 r.

⁵ W dniu 26 marca 2019 r. zespół kontrolny w obecności Prezesa *Fundacji*, kierownika robót oraz wykonawcy dokonał oględzin miejsca realizacji *zadania publicznego* (tj. posiadłości przy ul. *Baltosios Vokes, we wsi Judosiliai*).

⁶ *Kosztorys prac budowlano-konserwatorskich przy posiadłości pisarza Józefa Mackiewicza – budynek gościnny przy ul. Baltosios Vokes, we wsi Judosiliai, sam. m. Wilna* z 15 maja 2018 r. oraz *Kosztorys prac budowlano-konserwatorskich przy posiadłości pisarza Józefa Mackiewicza przy ul. Baltosios Vokes, we wsi Judosiliai, sam. m. Wilna* z 14 maja 2018 r. Kosztorysy nie stanowiły załącznika do *umowy* jak również *oferty*.

⁷ GOREK RESTAURO Sp. z o.o. spółka komandytowa.

⁸ Wyjaśnienia Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

⁹ Wyjaśnienia Prezesa *Fundacji* z 4 kwietnia 2019 r.

¹⁰ *Protokół odbioru, Protokół odbioru prac nr 1 częściowy, Protokół odbioru prac nr 2.*

¹¹ Wyjaśnienia Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

protokołach odbioru robót jako termin rozpoczęcia prac wskazano 19 września 2018 r., tj. przed okresem realizacji *zadania publicznego* określonego w *umowie* (18 października 2018 r.). Zgodnie z wyjaśnieniem¹² w protokole wystąpiła omyłka, a prace remontowe, budowlane i konserwatorskie związane z realizacją *zadania publicznego* rozpoczęto 19 października 2018 r.

[rozliczenie kosztów zadania publicznego]

6. Na wykonanie *zadania publicznego* przewidziano kwotę 934.288,94 zł, w tym 412.381,44 zł z dotacji KPRM. Do rozliczenia w *sprawozdaniu* przedstawiono wydatki na kwotę odpowiadającą w 100% kwocie przyznanej na ten cel. W kosztach realizacji *zadania publicznego* ujęto – w ramach *kosztów obsługi* – przejazd służący koordynacji projektu, który miał miejsce przed podpisaniem *umowy* z KPRM, a tym samym – przed terminem rozpoczęcia realizacji *zadania publicznego* wynikającego z § 2 ust. 1 *umowy*. Wydatek w ww. zakresie dotyczył środków innych niż pochodzące z dotacji KPRM i został poniesiony w dniu 21 grudnia 2018 r., tj. w terminie zgodnym z § 2 ust. 2 *umowy*, który dla innych niż dotacja środków finansowych przewidywał terminy poniesienia od 18 października do 31 grudnia 2018 r.

Przejazd udokumentowany dowodem księgowym z 14 października 2018 r.¹³ na kwotę 1.002,96 zł odbywał się w dniach od 12 do 13 października 2018 r. Wydatek z tego tytułu poniesiono ze środków innych niż pochodzące z dotacji KPRM w dniu 21 grudnia 2018 r. w ramach wypłaconej z dołu zaliczki na zwrot wydatków¹⁴. W ocenie *Fundacji*¹⁵ wydatek jest bezpośrednio związany z realizacją *zadania*, ponieważ we wskazanym czasie posiadano już wiedzę o przyznaniu dotacji, a istniała konieczność spotkania Prezesa *Fundacji* z wykonawcą oraz *nadzorem* przed podpisaniem *umowy* i rozpoczęciem prac.

Pomimo ww. niezgodności zachowano odpowiednią strukturę finansowania *zadania publicznego*, tj. udział prawidłowo rozliczonych wydatków z dotacji (412.381,44 zł) w koszcie całkowitym (933.285,98zł¹⁶) wyniósł 44,2%, tym samym nie przekroczono wskaźnika określonego w *umowie*.

Zgodnie z *umową* udział wydatków sfinansowanych z dotacji nie może przekroczyć 44,1% całkowitych kosztów *zadania publicznego*, przy czym wymóg ten uważa się za zachowany, jeżeli udział dotacji w całkowitym koszcie *zadania* nie zwiększy się o więcej niż 2 punkty procentowe¹⁷ (tj. max. 46,1%).

7. Część środków z dotacji została okresowo wykorzystana niezgodnie z postanowieniami *umowy*. Z rachunku dotacji pobrana została kwota 40.000 zł, którą zwrócono po 44 dniach i następnie przeznaczono na cele przewidziane w *umowie*. Operacja nie została ujęta w ewidencji środków pochodzących z dotacji.

W dniu 7 listopada 2018 r. ze środków dotacji KPRM przekazano kwotę 40.000 zł odbiorcy tytułem *zaliczki na realizację projektu KPRM*. Kwota została zwrócona 21 grudnia 2018 r., tj. po 44 dniach na rachunek bankowy, na którym gromadzone były środki pochodzące z dotacji. Opisana operacja nie została odzwierciedlona na kontach księgowych, na których ewidencjonowano operacje finansowe w ramach *zadania publicznego*. Wyjaśniono¹⁸, że *Fundacja* posiada kilka kont bankowych, a ww. kwota została omyłkowo pobrana z konta dotacji, chociaż była przeznaczona na projekt *Wzorcowe przedszkole*. Błąd został zauważony dopiero po 44 dniach, tj. przy księgowaniu wyciągów bankowych, ponieważ konto nie było używane i nie było potrzeby wglądu w jego stan; błąd po dostrzeżeniu został niezwłocznie poprawiony. Z uwagi na fakt, że operacja nie dotyczyła *zadania publicznego*, nie była księgowana na dedykowanym jej koncie.

Zgodnie z § 2 ust. 4 *umowy* Zleceniobiorca zobowiązał się do wykorzystania otrzymanych środków zgodnie z celem, na jaki je uzyskał i na warunkach określonych w *umowie*. Natomiast § 6 ust. 1 *umowy* nakładał na zleceniobiorcę obowiązek prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej *zadania publicznego* zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości*¹⁹ (dalej: *ustawa o rachunkowości*), w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

¹² Wyjaśnienia Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

¹³ 01/M/10/2018.

¹⁴ Wyjaśnienia Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

¹⁵ Wyjaśnienia Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

¹⁶ Kwota prawidłowo poniesionych wydatków na *zadanie publiczne*, tj. obejmująca różnicę pomiędzy wykazaną w *sprawozdaniu* wartością realizacji *zadania publicznego* (934.288,94 zł) a wartością kosztu poniesionego przed podpisaniem *umowy* i realizacją *zadania publicznego* (1.002,96 zł).

¹⁷ § 4 ust. 1-3 *umowy*.

¹⁸ Wyjaśnienia Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

¹⁹ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości* (Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

8. Fundacja zapewniła odpowiedni wkład finansowy i rzeczowy na potrzeby realizacji *zadania publicznego*.

Fundacja poniosła z innych środków finansowych niż dotacja KPRM wydatki w wysokości wynikającej z *umowy*, tj. 300.000 zł. W ramach ww. środków opłacono prace budowlano-konserwatorskie zabytkowego domu (100%, tj. 150.000 zł) oraz pokryto część kosztów robót dotyczących budynku administracyjno-gospodarczego (24,2%, tj. 131.735 zł), obejmujących prace w kotłowni, wykonanie studni głębinowej oraz montaż oczyszczalni ścieków. Ponadto z ww. środków pokryto wydatki na obsługę *zadania publicznego* (100%, tj. 18.265 zł), tj. 11 przejazdów w ramach koordynacji projektu oraz wynagrodzenie za nadzór autorski nad wykonywanymi pracami budowlano-konserwatorskimi. *Fundacja* wniosła także wkład rzeczowy (221.907,50 zł) w postaci zabytkowej posiadłości pisarza, którą nabyła w 2013 r.

[ewidencja księgową i dokumentacja finansowo-księgową]

9. Zgodnie z § 6 ust. 1 *umowy* prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową dla całego *zadania publicznego*. W planie kont zgrupowano je jednak pod nieprawidłową nazwą, tj. 500-03 – „Senat Umowa 503/DOB/18 – Mackiewiczówka” (nazwy dalszych 3 kont także odwoływały się do *Senatu*). Wyjaśniono²⁰, że system księgowy domyślnie nadał nazwę *Senat*, a błąd nie został zauważony.

Do obsługi *zadania* przewidziano konta:

- 500-03 – *Senat Umowa 503/DOB/18 – Mackiewiczówka*,
- 500-03-01 – *Senat Koszty*,
- 500-03-01-01 – *Senat koszty Programowe*,
- 500-03-01-02 – *Senat Koszty pośrednie*,
- 500-03-02 – *Mackiewiczówka – Inne Źródła*,
- 500-03-02-01 – *Koszty programowe*,
- 500-03-02-02 – *Koszty pośrednie*,
- 500-03-02-02-01 – *Koszty przejazdów*,
- 500-03-02-02-02 – *Obsługa projektu*,
- 500-03-03 – *Inne źródła koszty pośrednie*.

Dla *zadania publicznego* prowadzono odrębny rachunek bankowy, w związku z tym w ewidencji księgowej wyodrębniono konto 134 – *Rachunek bankowy nr 31 ... 2267 SANTANDER PLN. Fundacja* nie uzyskiwała przychodów z tytułu odsetek bankowych od środków przekazanych przez KPRM.

10. *Fundacja* posiadała oryginały wszystkich 15 dowodów księgowych (faktur, rozliczeń wyjazdów służbowych), na podstawie których poniosła wydatki na realizację *zadania publicznego* oraz wyciągi bankowe potwierdzające poniesienie tych wydatków lub poświadczenia wypłaty środków w gotówce²¹. Dowody księgowe były zgodne z art. 21 ust. 1 i 1a *ustawy o rachunkowości*. Na wszystkich dokumentach zamieszczono adnotację o sprawdzeniu pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz informację o źródłach finansowania wydatków.

Wszystkie 15 dowodów księgowych zawierało adnotację o sprawdzeniu merytorycznym przez Prezesa *Fundacji* oraz formalnym i rachunkowym – przez księgową. Dokumenty nie zawierały adnotacji o miesiącu zakwalifikowania dowodu w księgach rachunkowych oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za to wskazanie, a także – w przypadku 11 rozliczeń wyjazdu służbowego – sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych; powyższe wynikało jednak z techniki dokumentowania zapisów księgowych. Ponadto na 3 spośród 11 *poleceń wyjazdów służbowych*²² nie zamieszczono podpisu osoby wystawiającej dokument. Powodem było niezauważenie tego braku²³. Jednocześnie wskazano, że podpisy zostały uzupełnione.

11. *Fundacja* nie jest czynnym podatnikiem VAT oraz nie podjęła czynności mających na celu odzyskanie zwrotu ww. podatku z tytułu faktur rozliczonych w ramach *zadania publicznego*²⁴.

²⁰ Wyjaśnienia Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

²¹ W przypadku rozliczeń wyjazdów służbowych oraz wynagrodzenia za autorskie usługi konserwacyjne.

²² 01/M/10/2018, 03/M/11/2018, 05/M/11/2018.

²³ Wyjaśnienia Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

²⁴ Oświadczenie Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

12. *Sprawozdanie* zawierało niewielkie uchybienia, tj.:

- w zestawieniu faktur dotyczących kosztów merytorycznych (pkt 5.I.) omyłkowo²⁵ nie ujęto oznaczenia kosztów działania I.14 – *Montaż oczyszczalni ścieków*, które zostały uiszczone w ramach faktury GOR010, mimo że koszty te uwzględnione zostały w rozliczeniu;
- wystąpiły różnice w numeracji poszczególnych kosztów merytorycznych (pkt 5.I.) w stosunku do *oferty*, tj. w *ofercie* wskazano 3-krotnie pozycję 12²⁶; w *sprawozdaniu* numeracja miała charakter ciągły, bez powtórzeń. Różnice uzasadniono omyłką²⁷.

[Informacje o kontroli]

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach od 19 marca do 8 kwietnia 2019 r. (w tym w siedzibie *Fundacji* w dniu 19 marca 2019 r. oraz w miejscu realizacji inwestycji w dniu 26 marca 2019 r.), w trybie określonym w § 8 umowy nr 503/DOB/18 z dnia 18 października 2018 r. i w sposób zgodny ze *Standardami kontroli w administracji rządowej* z dnia 31 sierpnia 2017 r.

Kontrolę w biurze *Fundacji* i w miejscu realizacji inwestycji we wsi Juodšiliai (Czarny Bór) k/Wilna (Vilnius), ul. Baltosios Vokes 5 oraz w siedzibie KPRM przy Al. Ujazdowskich 1/3 w Warszawie (00-583) przeprowadzili²⁸:

- Kamil Surowiec, radca Szefa KPRM, kierownik zespołu kontrolującego;
- Natalia Mikielska, główny specjalista w KPRM, członek zespołu kontrolującego.

W okresie objętym kontrolą Prezesem *Fundacji* był pan

Radca Szefa KPRM

Kamil Surowiec

Główny Specjalista

Natalia Mikielska

²⁵ Wyjaśnienia Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

²⁶ *Prace w kotłowni, Studnia głębinowa, Montaż oczyszczalni ścieków.*

²⁷ Oświadczenie Prezesa *Fundacji* z 22 marca 2019 r.

²⁸ Na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli wydanych w dniu 14 marca 2019 r. przez Dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego.